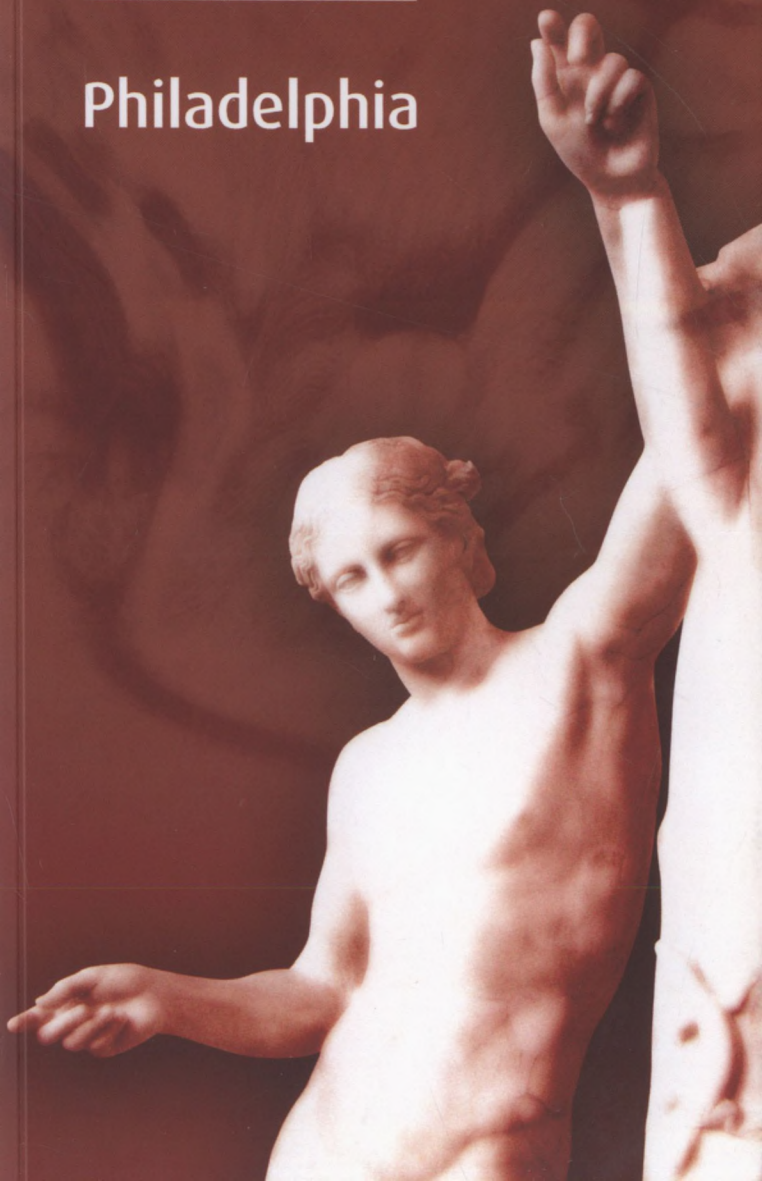

NÉMETH ANDRÁS

Philadelphia

NÉMETH ANDRÁS

Philadelphia

NÉMETH ANDRÁS

Philadelphia

Helikon Kiadó

Copyright © Németh András, 2011
© Helikon Kiadó, 2011

HELIKON

Kiadja a Helikon Kiadó Kft., az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.

E-mail: helikon@helikon.hu
Internet: www.helikon.hu

A kiadásért Szabadhegy Péter, a kiadó igazgatója felel

Borítóterv, tördelés és nyomdai előkészítés: WellCom Stúdió
Stúdióigazgató: Maros Pál

A mű kiadása az Océ Gemini digitális technológiával valósult meg.

A kiadást a Gemini technológia fejlesztője és forgalmazója,
az Océ-Hungária Kft. támogatta, a papírt a Budapest Papír Kft.
biztosította, a könyv komplett nyomdai kivitelezését
a Prime Rate Kft. végezte.

HE 1330 / ISBN 978 963 227 319 8

PRAXITELÉSZ

Apollón Szauroktonosz

Op. 1.

A tökéletes másod előttem.
Többet is szeretnél megmutatni
magadból? Az életet a kőben,
mikor Elea szemére vajmi

kevés hányható, a mozdulatlan
szebb, mint néhány átlátszó igazság,
hiszen te tudod, a sokaságban
elveszik a nyom, és nincs olyan tág,

impozáns tér, ami befogadná
az áldozatot, amíg továbblép
a valóságán, hiszen terelnék

a türelem erejével eszmék,
ha csak egy tetre kész kar az összkép,
de nem öl, soha. Mondd, ki talál rá?

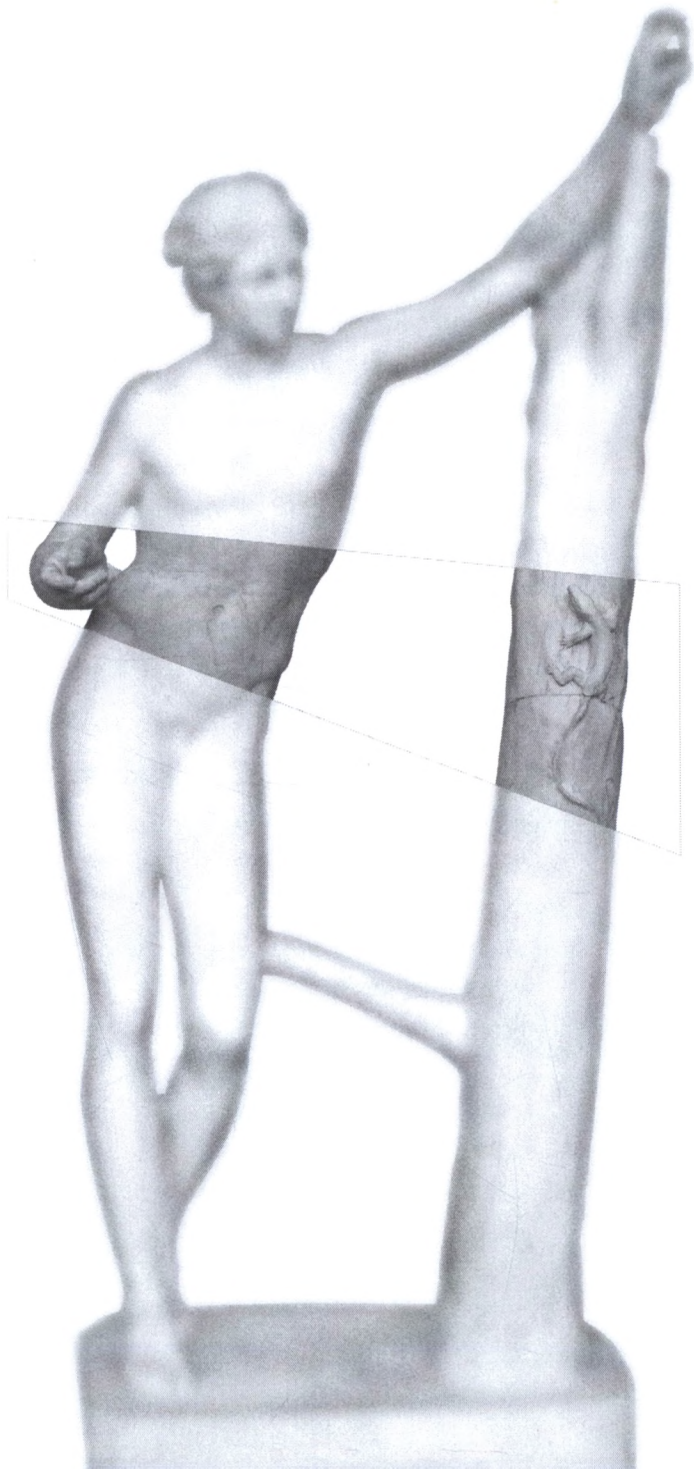
Op. 2.

Tulajdonképpen adhatna áldást
is, ami nekem nem ismeretlen,
csak még nincs itt velem a jelenben,
és akár egy föl se vett palást, mást

várna, a test márványmelegét, szív
helyett koncentrálna külvilágunk
hideg emberfejére, vigyázzunk
magunkra, üzeni, aki passzív

ragadozó, agyából hiányzik
a meztelen, isteni igazság,
időben kéne iszkolni, úgy ám,

ahogyan a dialektikát rám,
netán a holnapra hagyja, átvág
a pillanatnyi béke, te szép gyík.

Op. 3.

Többféle igazság van. Vegyük csak
mindjárt mindenki saját szeszélyét,
aminek legalább egy, ha nem két
hozádéma ismert. Így kizártnak

tartom, hogy a belemagyarázás
elmarad. A művészethez értő
szeretné, hogy legyen, aki felnő
hozzá, az esztétikum a lámpás

kultúrrabszolgák fejében, és szó
szót követ, míg a mester kezében
megáll az idő, örökre bíró

a meghagyott űr, elérhetetlen
a gyík, mégse az ember, ne döntsön
isten és állat között a földön.

Op. 4.

Madár vagyok, aki az égből csipeget,
de azért hagyok emennek, amannak
belőle, nos, róluk hidd el, aratnak,
leginkább vetnek, éppen eleget,

valamikor meg ráborulnak pár kínzón
megnyilalló végtagra, remegőre,
olyanra, mint az enyém, egyelőre
örülnek, hogy mást gyötör parkinson

görcse a szégyennel együtt, bevezetés
a visszasimogatástól megfosztott
szeretethez, varjagnak se kevés

ezt belekárogni egy búzának szentelt
kisváros főterébe, himmelherrgott
helyett, hát még látva a Kossuthwelt

negyvennyolcas emlékeit bronzban,
önkéntes magyarsvábok hibátlan
testét, ha csak történelmi számtan.

És az ember elsírja magát, mert lassan
szobornak is alkalmatlan. (Megpróbáljam
a kezem helyett felemelni a szárnyam?)

Op. 5.

A viszonzatlan arculcsapás az egész
világon a bukás jele, félmerész
hősök persze pont így számolnak az ész
segítségével, hát nincs semmi vész,

mikor időben elmenekül macera
nélkül egy mindent rögzítő kamera,
gyilkos előtt az áldozat, ha nem, a
kiszolgáltatottságán tutira

okulnak, saját kárán nemigen paráz
a jónép, lásd a peloponnészoszi
háborút, Athénra lesújt a láz,

a pestis meg a pénztelenség, és coki
a kultúrának, irány kis Ázsia,
hajón a szobrász, a véső fia,

naszóval a térfigyelő rendszerekkel
rögzíthető, a lealázott nem kel
már föl, talpra a győztes áll, testcsel,

kontraposzt minek, aki vesz, halott marad,
megörökítették, ezentúl szabad
megbámulni, mert emberféle, vad.

Op. 6.

– *Bérházlakók nyáregyetemén szerezhető ismeretek
(ámbátor a nem akármelyik) múzeumi szárnyban.*

Itt mindenki ép, mert másolat.
Homlokról lecsiszolt ráncokat
öreg teremőrök viselnek,

és amit kupálódva nyernek
a szünnapok tompán átaludt
délutánjaival, azt fakult

emlékeik mellé álmodják
valami pogány, de szent erény
szintjén, őszinte, gyilkos remény
lehet nekik, hogy túlszép formák

nyugalma képes elviselni
egy istennek tartott szomszédot,
pedig kicsinyes ellenség, most
sincs másképp, csak az agyat edzi.

Op. 7.

*– A finoman frivol ujjak játékát,
a simogatást se tudjuk rábizonyítani
a láthatatlan méloszi kezekre?*

Ha te ölelsz, elveszted a karjaid.
Mert nem vagy a szemek elől elrejtett
makulátlan, könnyörtelen józanság.

A föld ölében termőre fordult ág
minden gyermek? Arany bimbóvá feslett
mítosz? De a testvéremnek újra hidd

el, az örökkévalóságon túlnő
a bűn, mikor ölni hív egy istennő.
Hogy ne gyalázd, én se leszek más, mint ő.
Lelkét szobrásznak adó, megformált kő.

(Mégis téged keresnek, Aphrodité?
Szapora nyúl, mirtusz válik semmivé,
ínyenchús fogy, koszorú hervad. Kié
az almád? Hazudhatsz. Kéz nélkül bárkié.)

Op. 8.

És nézd a formát. A tiszta, gondtalan tekintetét.
Nem kell fölényes jelekben azt kutatni, mit beszélt
más álnok őszintesége gyilkolás helyett. Ha vért
kívánna bűnéért akárki is, az ember az, herélt

elméletekkel szorítanak sarokba tálió
címén kiszolgáltatottat, újra ölni úgyse jó,
több élhető lét közül talán az államalkotó
választ nekünk, börtönökbe sem tudunk terelni, hó

lelkünk miatt, kénytelen (szegény) hatalmi tényező
intézkedőként elébe menni pár dolognak, ő
majd *arcot ad* minden érthetetlen éginek, minő

kegy, csak mi hátrébb, olümposzok mögé, alá faroljunk,
így aztán már kevesek leszünk, mikor ezt a képtelen
konszenzust valahogy meg kéne tölteni tartalommal.

Op. 9.

Mozdulatlanul vár.
Valamire készül.
De addig se tapos
hernyóra, hangyára.
Mintha nem akarná
itthagyni a nyomát
a bioszférában.
Aztán meg kinek is
jó beleártani
magát az élethez
más élete árán
ragaszkodók mindig
kiismerhetetlen
világába. Van jobb.

Játszik. És a sóvár,
sikerei nélkül
maradt hím aranyos
hajpántja csapdába
csal, silány alakká
nem válik, ami bánt,
hiszen ősvoltában
tűz testét a hamis
érvek, azonnali
leszámolás, perverz
bosszú teszi pusztán
erőszakos, mindig
kiismerhetetlen
hideg kővé. Más jobb?

Most mégse félj tőle,
hiszen játszik. De nem
hibázhat, mert isten.
Emberalakban sem.

Op. 10.

Ha már csak dereng a fejekben
az eszme, álom helyett pereg
a fény szemgödörbe, por enné

a szobrot, az elérhetetlen
isten torzója maradna meg,
az akarat tenné egésszé,

ami kell, hogy az éterbe tért
nimbuszt visszavezesse lassan
önmagához, legyen valóban
megkérdőjelezhető, miért

olyan szép, pedig az emberek
szülték, elő kéne keresni
megint a jó márványt, szemernyi
bálványimádás után gyerek

lelkülettel, zabolátlanul
véresre vésni a kőtömböt,
erekkel átszőtt sziklatestbe

marni, amiből többet gyalul
az idő, mint a kéz, megrögzött
lélek, és a semmi életre kelne.

Op. 11.

– *In memoriam J. A.*

Adhatnál tanácsokat a feledéshez,
nemlétező valóságodból majd veled
együtt kihullok, ostoba jósként mered
ránk a jövő akkor, és hiába élez

napot a szem friss babérhajtást levágni,
koszorúköroket a víz fon lusta part
emberhagyta nyomába, de a fölkavart
lelkű ész tántoríthatatlan, akármi

is történik, meggyőzhetetlen, belátná,
vagy inkább mégse, saját súlyos hibáit,
újra megmártja magát minden igazban,

hamisban, jobb lenne mégis annyi szappan
meg kappan meséjét sutba dobni, kábít
engem a túlélés önigazolássá

maszatolása, tabula rasa jutott
neked, rajtad a világ régen túlbukott,

míg én a múltat ismétlem, hol itt, hol ott.

(Így marad nekem szópatakok suta szája,

amint átfutok, mint a csend, csak hiába,
egyetlenegy korty a szomjazó magányra.)

Op. 12.

– *Ketten motyognak. Magukban.*
– *Melyik a márvány? És melyik a modell?*

Ép test. Torzó ígéretetek.
(Ez lehetne jellemző rám is.)
A meg sem értettből szintaxis.
(Némák helyett beszélhetek?)

Egy állatvédő meglincsel?
(A zsákmány ennyire lekötne?)
Szótlan béke leszek örökre.
(Fogadatlan prókátor kell?)

Önmaga szobra az ember?
(Veled válaszok nélkül élek.)
Márványként a kezedhez érek?

(Kalapácshangok. Ezerszer.)
Elhallgat bennem a mester?
(A vésőnek visszabeszélek.)

Op. 13.

Hallottam, az utcánkban
gyilkosságok történtek.
Egyszerre elvagyódott
mindenki erről a szép

helyről. Nagyon is szántam
két szomszédot, fegyvernek
látszó kezekkel, koszlott
kóterruhában, a nép

szeme láttára gyorsan,
szinte kapkodva rakták
a bútort, nippet, tévét.

Menekülnek. De. Így van.
Megkísérlik, ha tudják,
az új városban részvét

híján a bizalmatlan
bárányok, farkaslelkek
közt már a jobb, választott
otthont fölépítve, ép

testben, szabadon, bátran
meglátni, hogy mért félnek
mások, faragnak szobrot,
védelmező ősbálványt,
aki értük a talpazatról lelép.

Op. 14.

Betegesen korán,
amikor még nem szólnak érte,
és a taxisofőr
se vadászik a városi drótmenyétre,

szórok a galambnak,
meg átmotyorászom
magam az életem során,

bennem hajba kapnak,
mint a gyenge snapszon
a hajléktalanok, a csőr

után kívánczó
fészekaljok, apró fiókák
hiányoznak, télen,
sivalkodó költőhelyet tép a szél, rák

beszél az emberben,
a holnap véletlen
ajándék, mindig elfogyó

nyár, összevissza ősz,
a fejem, délre jössz,
azt hiszem, bár kétlem,

én, az élet modellje, része,
akinek a szemébe belehazudják
a lefaragható mesét, de
várja nemlétező gyermekét,
ahogy a legelső lépteiket az utcák.

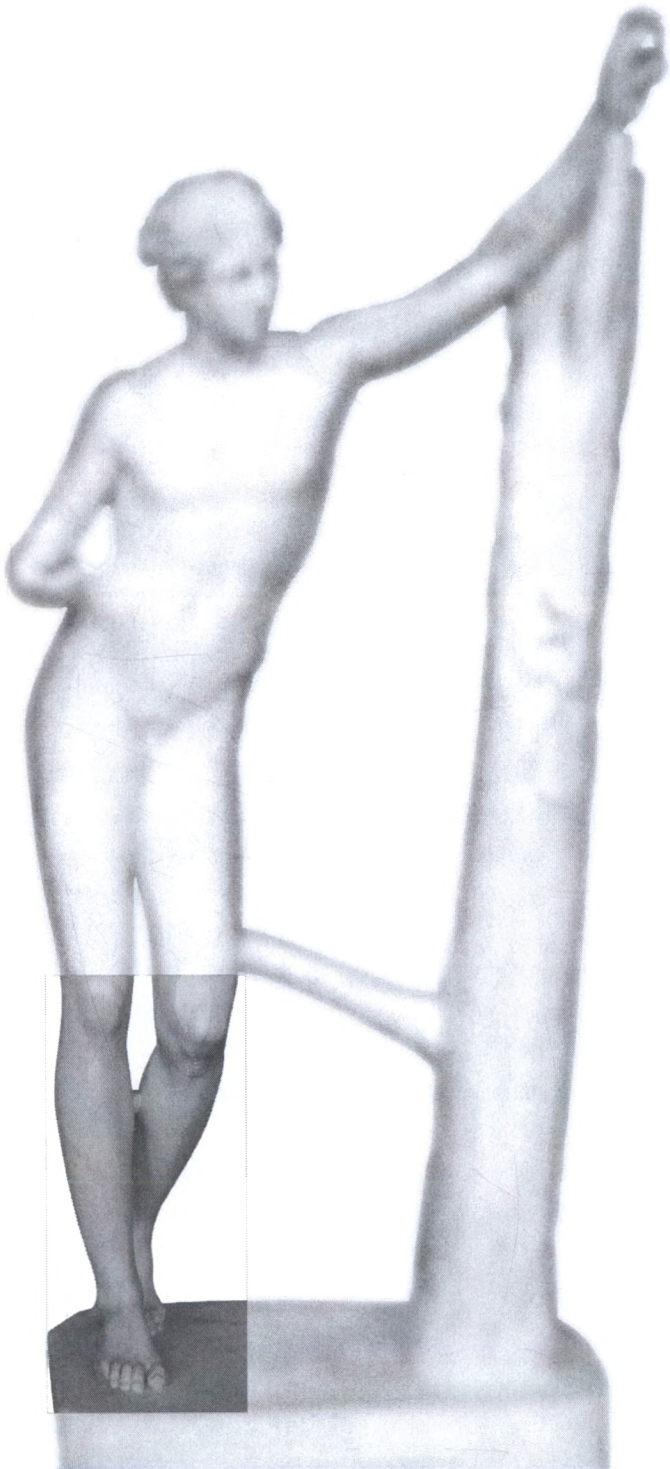
Op. 15.

Úgy nézlek, mint ahogy a fény simogat,
nem belülről, ahol az anyag mindig
ugyanaz, és csak önmagát osztja meg
önmagával, menekül a felszínig,

míg szemmel játszom a tudóst, a sokat
kergetett és utol alig ért látszat
nyomaiban kutatva, nézlek, te meg
ölsz, rabolsz, túl metafizikán, fájhat,

mert így van, szűk szoboragyamnak, egész
életem rámegy a keresés summás
balvitézségeire, az ész korlát,

a relatív igaz hamis, kőpenész
gondolathalmazaimat, érzed, más
hajtja hozzád, a hit ereje benned embert lát.

Op. 16.

Te mindig kilépsz mások nyomaiból,
a magadét meg a talpaddal rejtéd,
takargatod, és hiába araszol

a por, ballag, vagy elszáll a földbirtok
mozdulatlanul, azért nincs kétséged
afelől, hogy megfejthetetlen titkok

közül megőriz a meztelen lábad
annyit, amennyiért már jóslatokba
kell bocsátkozni, miért is emelnéd
fel a térded, a bokád, elszakadva
a léttől, hiszen az életért vártad

a vésőt, a mester kezét, akit nem
vert szemmel a minimálmodernség, kár,
fanyalognák, de odaállva melléd,
képtelenséget fürkészve, bölcs barbár
még maradj csak úgy, ahogy vagy, ha kérdem,

mi van a becsületes felszín alatt,
aztán válaszold azt, ismerd meg magad.

Op. 17.

Csúfságában elég a kés a jövőhöz,
ártatlan, tenyérszi szótlanág,
mert a lelkiismeret már sok, nem üldöz
úgyse fészekkel meghintett ág

felé, a kéz is szent, apró tojásokat
foghoz verve szokás feltörni,
utána meg kiinni, ha belátogat
a csapszékek helyett erkölcsi

menhelyére az androgén anekdoták
hantahőse, a link hajós nép,
hogy a túlélte viharba belegondolják

mesére sóvár nők a bélpép
titkától félő jóst, és mint a koszlott zsák,
dőlnék, míg a hús a hús alatt szép.

Szép. A testekért megfogant, kimondhatatlan
pillanat, hiszen elhiteti bárkivel, van

idő gyönyörködni a leendő áldozatban.

(Egy isten a gyíkjával megmutatta, valóban
élhet így az ember, igaz, csak egy szoborban.)

Op. 18.

Ha még számít a talpazatnyi előny,
felülemelkedhetnél a valóságon?
A termedben, a fényt diófa redőny,
üresen átlátszó vitrinek és otthon

nagyon ritkán kezekbe vett szivarok
sose zavarják. Nézd, jó helyet álmodtak
neked. Mert elhiszik, talán a titok,
az, ami nincs, elhallgatna a kőben? Csak

te volnál gyilkos? Egy, csak egyvalaki?
Hiszen elillannál bárhova. Hát nem tudsz.
Hagyod, bámuljanak, de úgy, szavai

se legyenek rád megvastagodott, bónusz
agyú úrgazdagoknak. (Élne a tér.)
Valahogy így. Pénzt érsz. Folyhat is érted vér.

Op. 19.

A többség valószínű felkészülten
vág neki hosszabb zarándokutaknak,
azért beiktat pár kultúrberkekben
számító helyet is, mert beavatnak

ott akárkit, hogy legyen ereje
hiányos jövőképe
miatt a várható nehézségeket
vagy a túl nagy dicsőséget őszinte

megnyilvánulásokkal elviselni,
így nem csoda, a fél világ nézeget
dodonai gesztusokon kívül
mást, netán választ semmi

pénzért nem adó néma bölcsességű
szobrokat, aztán szépen kipipálva
a letudott penzumot, hazaszállna
az igényes turista az ész könnyű

szárnyán az örökérvényű tanulság
birtokában, régen sem volt olyan tág
tere az igazságnak, senki sem vág
mellbe embert szavakkal, és tovább rág

valahol belül a szívek tájékán
az egyenes beszéd, ahogy az árván
maradt kalokagathia, megszánnám

én is, ha már egyszer kőbe faragták.

Op. 20.

– *Talán valaki kezében. Báb vagyok?
És most kivételesen álca nélkül?*

Nagyon nekem se kell a mozgás.
Szívesen lennék lepke, lustán
imbolygó angyaloknak adnám
a rámfestett szépségem. Egymás

hegyén, hátán nyüzsgő, aranyló
hernyók meg lárvák karneválján
arctalan nyugalommal innám
föl más árnyékát, porbafingó

szelecskék nem csábítanának,
művirágillatú nyarakra
szabadon petéznék, fikának

nézném a földre szállt izomcsáp,
fekete monotóniába
kergült erőt. Turistahadtáp

kerthelyiségek hangyanépét.
Hulladékból lakmározókat.
Akiket nemhiába nógat
az eső. Vagy az egyedüllét.

Iszkiri jó nekik. Az ember
– H. Erectus – inkább, akár egy
szobor, csak áll. Alig megy
odébb, legtöbb esetben éber

lelkére hagyja a megváltó
kiútkeresést, a türelmet,
mert pillangó, az, nem a szaltó

jellemző rá, ezer mortális
bukfenc, keze, szárnya nem éget
a nap szemébe teátrális,

gőgös fesztávokat, virágon
éri az októberi fagy, hon
és derű lehet, pompa, bonton,
mint H. nekem, mikor az otthon
jelentéstartalmára számon

kérhető helyzete világít
rá, akkor igazán, a pázsit
ágnak szegényes, és akárkít
elfogad társnak, visszacsábít

az emlékeibe szeszre józan
pillanatokat, színt a parkban,
még tavaly emlékműmagasban

lebegett, járókelők álom
helyett gyémánt szóval biztatták,

korán lenne márványhíresség
mögött belőve látni, holtan.

(De én kivel azonosultam?)

Op. 21.

Régen a korszakos erőpróbák
jellemformáló
eszközök voltak. És most is azok.
Olykor felszálló
ágban lévő győztesek tesznek egy
vagy több csábító
ajánlatot, máskor a vesztesek
készek hullámmzó

teljesítményt nyújtani, hogy szárnyra
kaphasson minden
mendemonda, aztán meg a mítosz,
kincses szó, készen
áll rá a fül, és babérral övez
héroszt, lett légyen
közönséges csaló, hisz lelki kokszt
híján csak szégyen

jut neki, a hírnév árnyékában
már sokkal jobb, mert
elfogadják bárkitől, hogy stiklik,
trükkök sokszor nyert
üggé nemesítenek célokat,
inkább árnyas kert

várja azt, aki a vereségét
képes ép ésszel
elkerülni, használja a fejét,
ép teste gyengéit feledteti,
és szobrot kap, csel
nélkül sohasem részesülhetne
biztonságban, megingathatatlan
tiszteletben, kőbe sem faragnák,
himnusz nem térdel

az elbukotthoz, márvány másnak jár,
istennek, annak látszónak, hidd el.

(Hidd el, élő ember múzeumok
falai között vagy parkokban nem
engedheti meg magának, hogy az
alászálló fények elevenné
tegyék, mégis megfoghatatlanná,
akár a féregből megszületett,
órákra örökéletű lepkét.)

Op. 22.

Másokkal együtt a lepkét nagyon szeretem.
A kiszámítható következetlenségét.
Persze, ha az álcáról beszélnek, azonnal
rosszat sejtetek, némi pálfordulás, aztán már
új értelmet kap a bioesztétikumhoz
való viszonyom. Rangsorolni kezdek. Ahogy
a lepke is választana, amikor fáradt,

kimerült lett a társkeresésben. Fegyelem
híján a keringésében ott van minden lét
alapja, a félelem, a réten sem angyal
a szerzett szárnyával boldoguló, a foglár
lelkű tudós vagy a kisgyerek, bár nem átkoz
meg rovar, de hálóval gyűjti, míg egyre fogy
a szépség, hernyóra viszont rá se néz, sápadt

lesz tőle az arca, saját előéletét
meg undorabsztinensként nyeli, még dalbetét
is akad hozzá, pillangókisasszonyé,

de mire föl, a tündöklő tökéletesség
ugyanígy ismeri a hullót, tudja azt, vég
nélkül vadászó istenalak teremtené

meg számára a nyugalmat, és a külleme
után a gyönyörű sárkányt mégse kellene
a béke tiszta jelképének tekinteni,

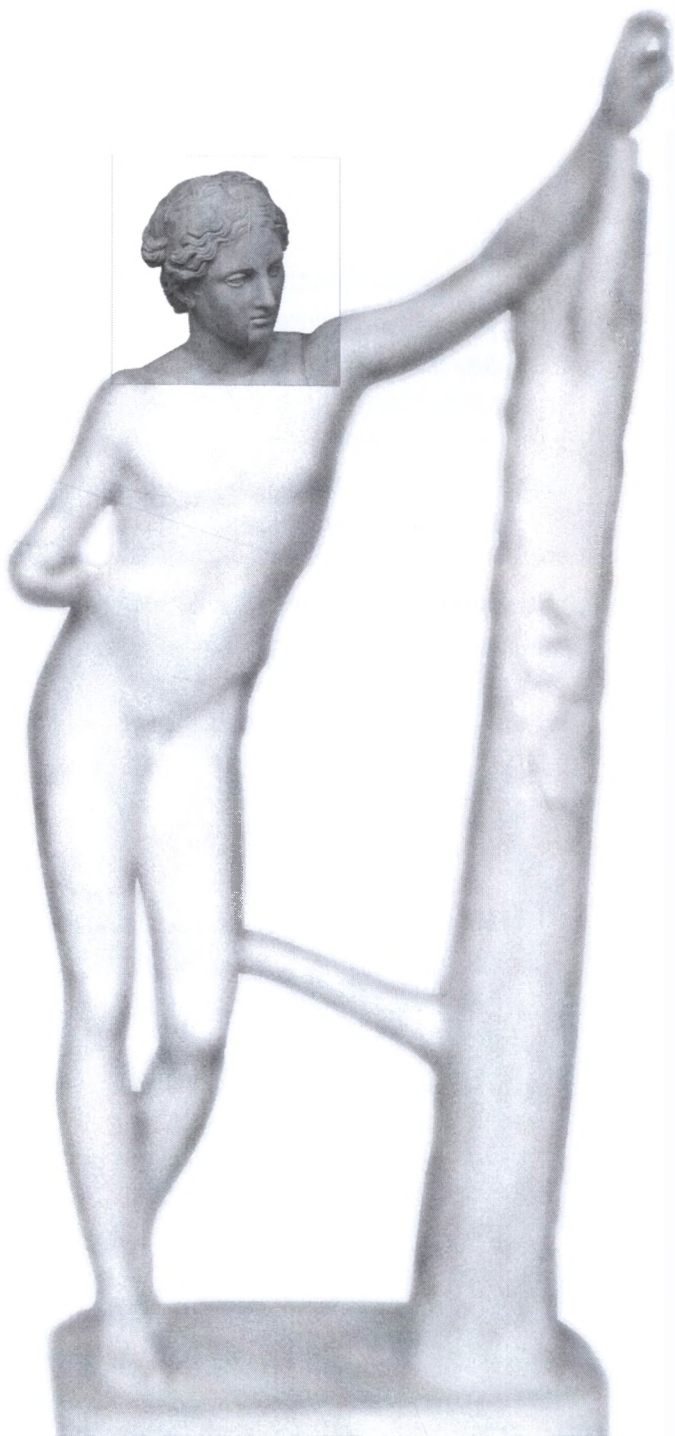
megpihenni csak jobb a gyíkra koncentráló
testén, és bátorításként akad néhány szó,
ami diadém köré csalsz örömteli

pillanatokért szűz, szivárványszínű hímport.
Erről a kő eszébe juthat a múlt, kincs volt

a márványbánya egy szál virága, ha ráfolyt

a fény, belőle élt, a sivár őstalajból

a pilleringató. Most a háza faláról
néz be két csáp. (Nyiss ablakot, ért a mozdulatból.)

Op. 23.

Előfordul már velem is. Szégyen vagy nem,
képtelen vagyok odafigyelni arra,
hogymi történik velem. A környezetem

legnagyobb megdöbbenése mellett érzem
a rosszallást, sőt, aki vissza se tartja
a megjegyzéseit, attól a türelem

jelesebb megnyilvánulásait csak én,
a filozoon politikon várom el,
végtére, nincs vesztenivalóm, prézlivel,
esetleg manírral készült hús mondén

szakácsfejedelmek repertoárjában
ugyanúgy ott van, és a cukorbeteg
fagyikölteményeit alkotó, gyerek
fejével fantáziálók mellett páran

jól gondolnak az édességhabzsolókra,
szóval emilyen meg amolyan emberek
vannak, ettől persze előlről kezdhetek
bármit, viszont a környezet adott, kóla,

szendvics a múzeumbüfékben hát hogyne
lenne, sok, összestimmelhető az igény
a kínálattal, az ingyencekbe remény
költözhet, intellektuális, várnak, de

higgadtan, a pénztárca kevésbé apad,
nyugdíjasöröm, néha pedig végigjár
a félretaposott, öregprofesszoros

cipő a kultúrhagyatékok sáskahad
nélküli *örök része* előtt, álomgyár
keres nyitott szemet magának, hangzatos,

érzelgős szavak helyett, a lepke sem hív,
csalogat, hernyó az, élete végén, szív
híján a szárnyával dobog, lélekpaszív,
elviseli a tökélyt, a vént, mint a masszív
márvány az istent, hisz fején ott a lángív.

Op. 24.

Némi ellentmondás van abban, hogy a mozgás
az alapja mindennek. Lássuk be, egy szobor
sohasem megy a kiállításokra tévedt
kultúrsznob után, mégis szorosra lehetne
fűzni a kapcsolatot a látogatókkal,
örülnének a teremőrök, a jegyszedők,

rejtett vágyuk az, hogy ők bemutatnak eszmét,
rejtett iskolákat, ősideát, halandók,
rejtett korszakok rég elfeledett hitét és
mégsem rejtett bűnöket, ha intimitást vihetnek

titkolt semmiségbe, szőhetik új meséik,
titkolt életük se jobb, a kudarcaikról,
titkolt vakszerencse hozta, sikert szalasztó,
mégsem titkolt balfogások százairól beszélnek,

ha szóba elegyedik velük a hasonmás
alakjuk, az ember, amit a szegény botor
persze rögtön megbán, más a márványban érlelt
megértő csend, az a humánus, él a teste,
akár az ostya, a fény lelke, Róma, egy hal
porba írva, mint a teljes lét elé térdelő,

akik önmagukért nem várnak el megértést,
de megdöbbenhetnek a lenyűgözően szép,
méltóságteljesen isteni tétlenségben.

Op. 25.

Vannak operák meg operátorok,
műveket vedlő műkedvelők, gyíkok,
akik a közönségben közönséges
társra lelhetnek, mindközönségesen
idegen szekrétumokra örömmel
rászálló járványterjesztők lennének
a meósaik, olykor a vesztükre,

nahát, igazodjon ki ezen bárki,
átverés, kavarás, akár a magát
bambának tettető álruhás herceg
történetében, de mi van, ha majd végleg
lehull a lepel mindenkiről, tényleg
megszólalnak a fanfárok, kezdődik
a nagyária, a szájüregekbe

belelátanak, auftakt a fogyasztás,
bazinagy lebukásokra kerül sor
ezidőtájt, még a néma is színt vall
ilyenkor, kénytelen, bizony tanácsos
a háttérben maradni, aztán szemmel
követni az eseményeket, és bor,
fűszeres hústra öntött barnamártás

helyett – helyén? – ellenni valahogyan,
elgondolkozva civilizációs
eszközkészlet nélküli döntéseken,
forgandó szerencsén, hatalmán vegyen
erőt – bár úgyse tud – a test, a fény vére fenn,
a lélek idelenn csak szobatudós
az életbenmaradáshoz, vagy mesefolyam.

Sosem végezné embergyomorban egy isten.

Op. 26.

Az örök mozgató mondhatná azt,
a kedvéért legyen minden olyan
mozdulatlan, akár te. (Ha ugyan
elhinnék.) Per most nekem csak ballaszt

a céltalan, erőlködésre sem
alkalmas idegnyüzszi, eredmény
nix, hát várok, sorsra, jegye szelvény,
arra aztán fogadnék, kenem,

vágom a hazardírozást, mi más
az élet, a főnyeremény tuti
vigyort vasal átmeneti kabát

gyűrött képű tulajára, csalás,
ámítás annak a tél, nincs kuli
tovább, pucéran kavarhat, piát

nyakal, már nem hajt, vadászik nőkre,
akadnak neki azok önkéntes
prédaként, időtlen játékait,

kikezdhetetlen nyugalmit pőre
valóságra, hétköznapra, kétes
örömré minek cserélné, a beat

nemzedék vetkőzős szabadságán
sose morfondírozna, adhatja
magát, így telik minden napja,
ahogy neked, szépen. Nahaggyámán.

Azért kipróbálnám. Bölcsék köve,
téged mégis mindenki megjátsszik.
Az egész emberiség tétje vagy.
Valaki, akiről úgyszólván látszik
istenvolta, hogy nincsen semmije.

Op. 27.

Életkori sajátosságok, más egyéb
okok miatt a mozgásszegény passziók
leépítik a személyiséget, a múlt

morzsáiból viszont még jut, rigó, veréb
nagyjából emlékezhetsz illyesmire, bók
tőlük az ablakpárkányok hóbasimult

peremére szállni, újra fölfogni a telet,
igen, azt segítik, anabázist meleg
szobákig, ruhátlan, részeg, őselveteg
kéjenceknek kiszolgáltatva, a napkelet

meséit a nyomorból megismerve, de
kívül az ablaküvegen, a túlbeszélt
tivornyák titkából a köznyelv kiherélt
már jónéhány szaftos részt magának, szike

a pletyka, csak a városi madarakat
hagyja hidegen a lényeg leve, epe
nélkül tökéletesen elvan mind, fene
vinné az irigységet, pénz, szexlerakat

a világ, persze, létezik rá kereslet, és
mégis elképzelhető, valaki a lét
szépségét az őszért kínálja föl, szemét
nyitó embernek teremti meg a kevés

távlatlaltal kecsegtető testet, vár a fény
őszinteségére, mert kitérülködik,
míg a hang valósága elillan, nem ad

kötekedő szavakra, erősebb a tény,
fölmutatja a hús örök igazságát,
a lélek leghitelesebb mása marad.

Op. 28.

Talán mégse mozdulatlan,
mert alatta, akik nézik,
azokból néha egy szó kihuppan.
Rézkígyó. A társa. A fürgébb gyík.

Leszámol a léggel, ahogy
az engedelmesség a hó
leprával a pusztában. És kifogy
a homok a csodából. Biztató

délibáb remeg, megfogná
a szemet, mint az arany fény
a márványt, szépen ártalmatlanná
vállik a por mágiája, repkény

futhatja be az örültek
barlangjait, a gyilkos nap
esővel vezekli a szűz földnek
okozott fájdalmat. És mindent kap

a bárány a kés előtt, fű,
zsenge herseg a fogai
között, majd átfér a legszűkebb tű

fokán az élet, tavalyi
reménytelenséget könnyű
lesz felejteni, újra valaki

arcát, képmását viselné
az ember, és hiányozna
neki önmaga, ép őselemmé

szeretne válni, halottba,
kezével kőbe lehelné
testét, lelkét, vésőért imádkozva.

Op. 29.

Bolondszobor, szoborbolond is van, motyorászik,
halandónyelven sutyorog, néha gesztusokkal,
valahogy azért bebizonyítva, megtestesül
az isten, pogányként, szelleme él, a szobrászkéz

ajándéka felszínen tart múltbamerülésre
kárhoztatott időt, agyat, értelmet nyer az ép
jóindulat, mások elfogadása, biogép
lények gyomrán kívül akad más, bár elenyészne,

mint minden, de csak a legvégső agóniával.
És a szélben zizegő márványpor lehet egy dal.

Vagy ember. Pogányként. Szelleme él. A szobrászkéz
valahogy mégis bebizonyítja. Megtestesül.

Halandónyelven sutyorog, néha gesztusokkal.
Szoborbolond. A bolondszoborral motyorászik.

Op. 30.

*– Mindazokért, akik valaha
előfaragtak, nagy mestereknek.*

A kotlós szárnyai alatt a csibék.
Az éjszaka védelmében a vakok.
Én. A fény teste mögé húzódhatok.
Magok. Csírák. Hogy még mélyebbre vigyék

a ragaszkodás értelmét. A kezek
gyökéruijai. Bátortalan célzás.
Hold. Vetkőző vénkisasszonyok. Tél. Más
fűtött szobája. Engem felejtene

ott. Az emlékeim. Ha emberekre
cserélném. Életkorokra. Szemezne
velem a múlt. A modellekből megszült

szobor. A megteremthetetlen család.
A kőben mindig viszontlátná magát.
Mást mintáztam. Istent, akit egy hajfűrt,

a hihető szótlanság, a gyík tehet
élővé. Talán gyereke is lehet.

Apának nézik a márványbányából jövet.

(Igen, a hús és a por közötti átmenet.)

Op. 31.

Szobor nem. Véső vinne vissza a vaskorig.
És a kéz? Puhán, féltő pedagógiával
kisimogatja a fejből a bűnt, ha árnyal
a mítosz valóságtartalmán, halál, alig

radírozható hirig lenne az utókor
könyvlapjain a múlt ujjak pótolhatatlan
cirógatása nélkül, emberi alakban
látnánk csak a gyilkolás démonát, de hányszor,

így vár mindenki a kiszámíthatatlanul
felbukkanó szűzvérű türelemre, kezdő
tanítónőre, terelő karjára, meddő

magyarázatok, szavak helyett hibátlanul
gyönyörű, megváltó testére, mert elviszi
az osztályát, múzeumba, bármilyen kicsi

esélyt is látna arra, hogy érdemes, lassan,
szeretettel csendre inti a gyermekeit,
a bennük csillogó szemmel példaképeit

kereső agresszivitást, mögöttük koppan
még néhány eltávolodó cipő, beszéddel,
hangos pisszegéssel senki sem zavar mást, érlel,

eszményeket nevel az évszázadok óta
próbálkozó örök vadász, a biztos mozdulat
átível időt, nyers, pusztító, holnap nyulat,
fácánt elejtő önelégültséget, orrba

gyűrtek törlesztési vágyát, bosszút, a sáfrány
erekben felizzó feszültséget fegyverez
le a kő nyugalma, vagy kétségbe ejt, mihez
vagyunk mi közel, mikor nincs velünk a márvány.

Op. 32.

Szükséged van rá. Most. A kitapintható,
szemeddel életrekelthető világra.
Amikor az ösvény tanít. A csend. A szó

ereje bárhol rabul ejtene. Zárka,
önmagát őrző tér a beszéd, vérhiány
a húsban, egy társtalan dobbanás. Ahány

kérdéssel újra körbejárnád a saját
tested, mindannyiszor szívtelen hangokba
ütköznél. Évekbe. A tarka csarnok ma
kiszolgáltatna, az őszinteség zavarát

képtelenek feledtetni a bölcsesség
ajándékai. Öregszel. Igen, ezért
lépsz megint a férfiszobrod felé, elért
hozzád a néma üzenete, te kellesz még

neki, te, aki emberöltőket hozott,
vitt múzeumba, kőepifániává
tenni romolhatatlan szépséget, bukott

angyaltól sem irigyelve a fényt. Látná
csak a ficsúrféle teremőr a régi
fürdőruhás fényképeid, már kitérni

se lehetne az ajánlatai elől,
odaképzeltetne az isten karjába,
és tanítónőt örökkévalóság várna
üres szobák helyett, gyűrű valakitől,

hirtelenkibuggyant könnyecseppek is, okkal,
ok nélkül, amit észrevesz a kedvenced,
a legcsibészebb fiúgyerek, a kedvenced,
a kedvedért fölmászik a talpazatra,
csikizve dugja ujjait márványhónaaljba,
erre aztán mosolyogsz, megbékélsz a holnappal.

Op. 33.

Goethe oltára egy négyzet alapú hasábra
helyezett gömb. A biztonságérzetükben szilárd
meggyőződésű, mezítelen felszínű testek.

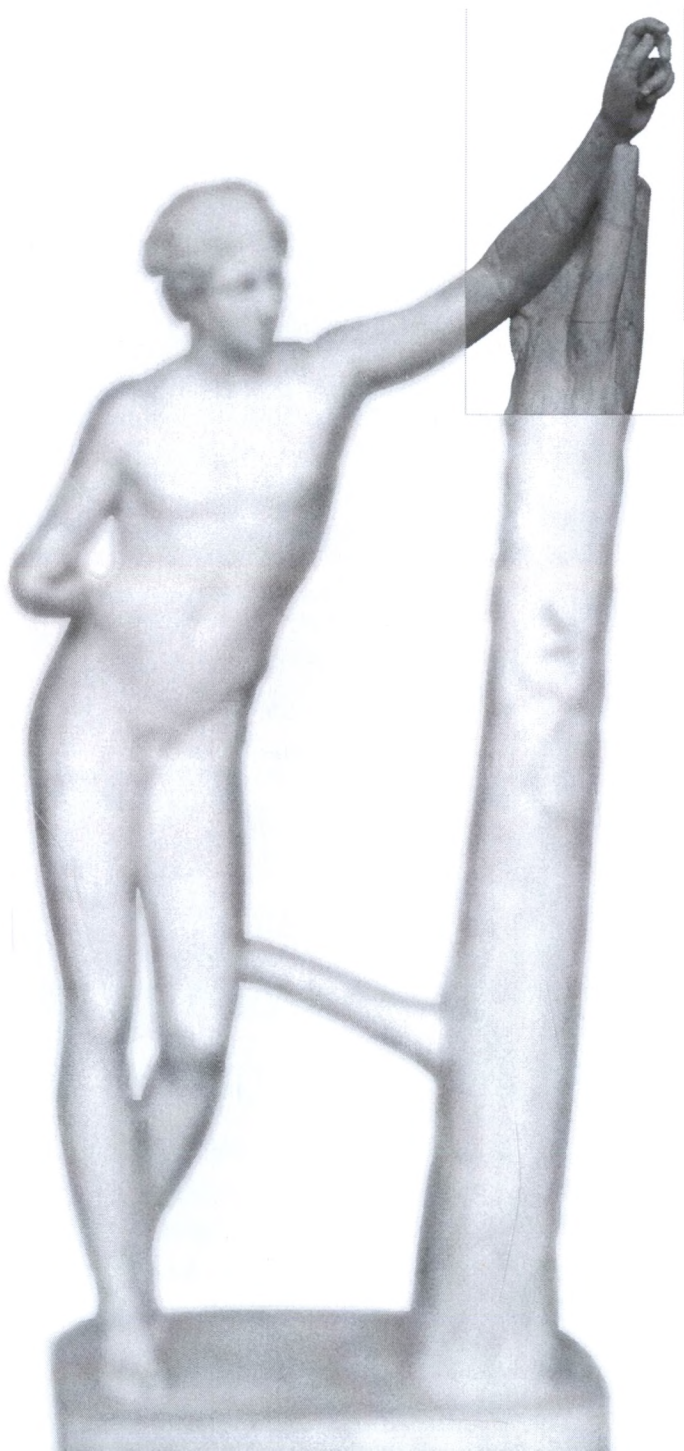
Az időtlen, labilis létezésnek megmentek
belőlük valamit, talán azt, amit milliárd
évek óta elégnek tart a hibát hibára

halmozó szűzvérű ész, a leheletnyi pontot,
közöset, az érintés geometriájához,
a szerelemért, eltűnő csendért, ha már áldoz
ránk időt a végtelen, hiábavaló, kimondott

szavak helyett, úgyis elporladnak, kettőnk lelke
sem tapad össze, csak mikor fölkelnél mellőlem
az ágyból, hogy izzadságcseppjeid csókkal töröljem
le, mielőtt elillannának, ki tudja, merre,

és te már a házasság mozgásterében keresnél
fix helyet a megélhetéshez, mert nincs eszénél

a férjed, kapna utánad, mint isten a gyíkért.

Op. 34.

Egyik se mond le a másikról.
Az istenről a gyík, az isten
a gyíkról. Bármelyik szerepben
élnek, nem a félelemnek szól

az utolsó előtti pillanat
méltóságteljesége, minden
a helyén van, elrendezetten.
Anyagban. Lélekben. Ha elmatat

rajtuk – rajtunk – az etikától
elvakult szem, összenyalából
égből irányított fényszálakat,

vagy legalábbis akar, maradt
a marionettlétben egy tisztán
racionális érv az észet durván

ide, oda lendítgetők ellen,
a gyönyörű kőbábuk testét
irányító zsineghez senki
sem nyúl, a rosszulértelmezett
teremtés kurtaistrángjának
nincs hatalma a szépség fölött.

Op. 35.

Van, ami hat rá, van, ami áthatja,
szemérmesen egyikről sem beszélne,
egy nagymogul műgyűjtő szenvedélye
lehet nevetség tárgya, az észet farba

billenti olykor a jóízlés híján
aukciókon összevásárolgatott
kínálat, és kétségbe vonnák bigott
bankjegyfilológusok a túl tisztán

megszerzett vagyona meg az értelem
közötti klasszikus kapcsolatokat,
mindenesetre sokkal jobb, ha lakat

kerül a szájára, nem derülhet ki,
a magángalériája mit rejt, ki
a kedvence, nekem se kell védenem

kiszolgáltatott kultúrakerítőként
az esztétikum személyreszabottságát,
adja csak nyugodtan a pókerarcú
megközelíthetetlen, akár a gyík,
vagy legyen inkább a bársonyszékéből
kimozdíthatatlan márvány, abban lesz
még önérzet is, őt, a hétköznapi
istenét senki se rángassa dróton
a szép felé, különösen úgy, mikor
számára követhetetlen példával
élni mer a kő, következmények nélkül
bármit megtehet, hogy ne legyen rá vevő.

Op. 36.

Olvasd csak a bölcsesség könyveit,
azokból megtudod, ki az élet barátja,
úgy hisszük, segít nekünk, mikor a messzetűnt
időtől visszakaphatjuk a szeretteink,
akiknek a halálukban is szükségük van miránk,
és a sírvirágon zsong akárhány
darázs, há zsong, zsong a há, a tiszta alaphangon

ringatja tovább a sok ölbevitt
gyerekkoporsót, tudós koponyát, ha szálka
sem jut a deszkából, a csontból a szembe, bűnt,
önérzetes gerendákat a szeretteink
pupillájából már nem imádkozhatna ki a szánk,
napszíta porukban gyík a sárkány,
tőlünk, hajlongó szobroktól szelídül, úgy látom,

megvárja a rovarcsalogató új palántát.

Op. 37.

Szem. Te, a tisztánlátás iskolája.
Hány nap telik el gondolatban, amíg
megnyílsz nekünk? Álom. Mi várja

azt, akinek a meztelen pupilla
nem tárja fel önmagát? Álom? Alig
lép felénk, mégis fél, csapott a válla,

elképzelt büszkeségét csendbe fojtja
a békeesség kedvéért, az elszálló
éveitől megriad, marad málló
hitében halálig, sír, mint az anyja

után a gyermek, bár annak se nézik,
nem talál rá a tér, csak ha megszokna
minket. Álom. Majd alakot ölt, forma
lesz az elérhetetlen neki is, gyík

vagy isten a szépség magányában, vár
előttünk, talán mégse alázták meg
elégyszer ahhoz, hogy ne gondolna ránk,

a múzeumi lámpa márványfényét
fölszívja az arca, együtt kövülhet
velünk, hiszen a semmivé váláshoz

nekünk van a legtöbb közünk. Testünkben,
akár a vak, a leprás, embert keresünk.

Op. 38.

*- Minden megtalált serleg
mementó méregpohár?*

Tudsz te róla. Rég figyeled, miért él
úgy az ember itt – a földön – a kevés reményből,
hogyan nehéz a sorsa, jövője, fátum
gyötri, bízna bárkiben, álmodozgat,

jobb időre vár, ami persze nem jön,
százezerszer űz vadat, árnyakat meg
jótevőket, öl, ha akar, de mindig
másra vágyna, bármit is ad szerencsés

kézzelel érely, bűn,
teste erőtlensé
eszköze lett már,

ott van az isten
ujjai közt, és
képtelen ezzel

bármit kezdeni.
A lét csak ennyi?
Lélek. Mozdulatlan gyík. Kőalakban.

Op. 39.

– *Tündöklő parúziák?*

nincs tovább és még tovább
fél egészen félúton se várja majd halál
nem vagy egyszer még tovább
fél arany középszer életére rátalál

isten és gyík mégse fél
lét keres helyet magának úgy ítél remél
hit nevében hit beszél
angyalok hadát ha látod ember és ítél

téged engem nincs tovább
tisztá márvány mégis él
teste lélek nincs halál

példa lesz a gyík az isten és tudod mi vár
szép ha szép marad te is hagyod ha élve fél
fél de félig úgy kinyitva látsz a fényen át

túl egy égi nagy kapun ha minden él tovább
jobb talán ha most előre már a kő ítél

Op. 40.

Valami kivonja belőlünk a fényt, hogy aztán
a hajnal újra átlúgozza vele a testünk.
Más szemével a tükörképeinkből kerestünk
magunknak vigaszt, míg az árnyékunk néha sántán

körbejárta a napot. Velünk mégis túlléphet
önmagán az ember, talán túl könnyen is, de nem
kívánjuk a dicsőségét, a lét csak őselem
a némaságunkban, a felismerhető végzet.

A békét választjuk, mikor kérdeznének minket,
semmiről sem adunk magyarázatot. Port hinthet
belőlünk a szél homokórákba, a tavaszi

tócsákba, elmerülünk a látszólag anyagi
biztonság vagy bizonytalanság útvesztőiben,
szétmállunk, bár az örökkévalóságig mi lenn

a földön a szépség nyelvének betűi vagyunk.
Amíg tudod, olvasd le rólunk az önéletrajzodat.

Op. 41.

Még mindig nem tudod, mi a szép?
Nézz végig magadon. Amit látsz,
abból csak lesz törvényszerűség.

Kevés? Kinek? Istennek elég.
Azt, hogy majd ide, oda ingázz
ég és föld között, mintha cserép

fénylő darabjaiból raknád
össze a nap tündöklő szemét,
te is elviselnéd, és a lét,
öröklét helyett bevallhatnád,

az eszményített tökéletes
a testekben itt, ott lakozó
mikrokozmosz, néhány rész, fogyó
erővel vérből képzelt egész.

Semmibe hullók gyönyöréből
megszületett töredék minden
ember. Teremts gyíkot, nélküle

képtelen leszel észrevenni,
másban mi a kikezdhetetlenül ép.

Op. 42.

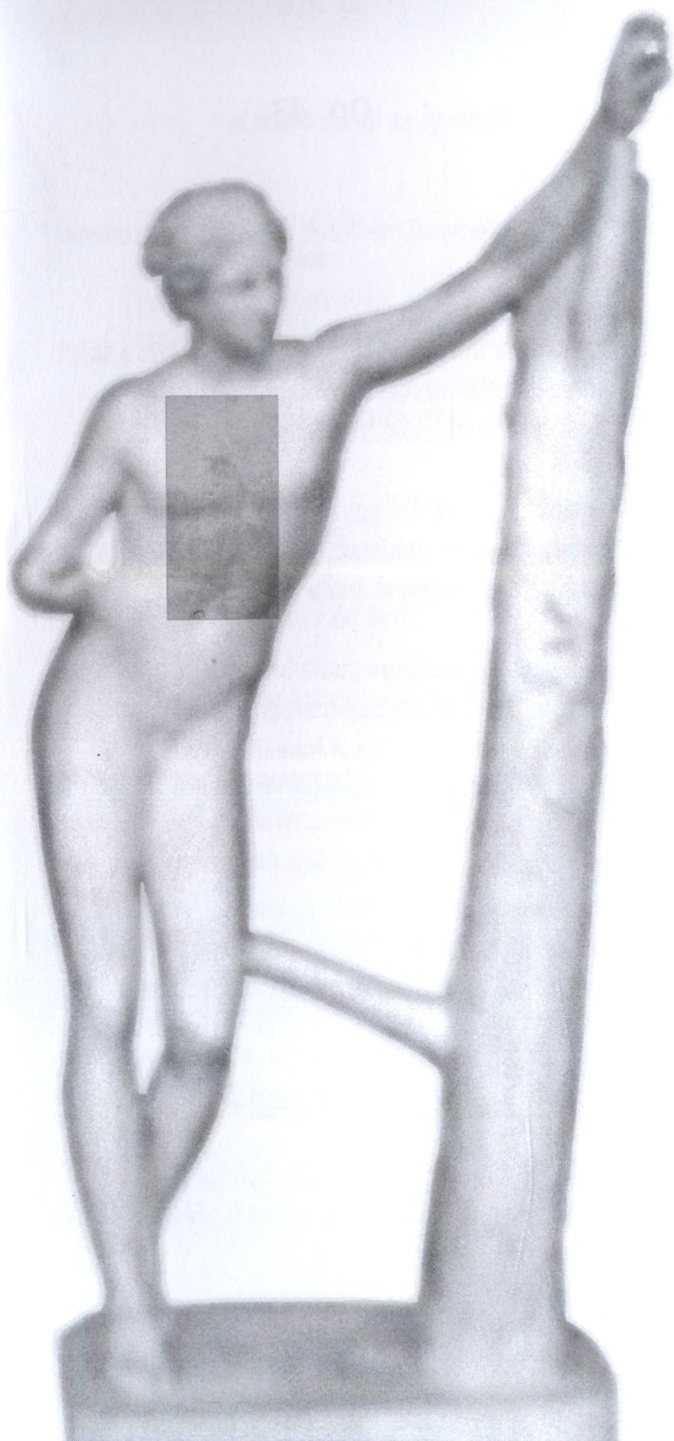
És az ítélet? Rómaiaknak írt, csetlő, botló
görög nyelven született szövegek. Mire lefoszlik
a betű lelkéről a testünk, papirusztekercek

bomlanak el az olvasók leheletétől, kóró
csontvázak teszik hitelessé az időt. Várj még, gyík.
Élni jó. Áteredő simogatásom, ha kellek

neked, közös térbe emel pulpitust, emberszem az,
meggyőzhet minden irgalom értelméről, nincs örök
halál, nem lehet csak égitestekkel húzott körök
felfoghatatlan sokasága a béke, fénypanasz,

szeretném én is megadni a pillanatnak, ami
az övé, legyen hatalma fölöttünk, a hit, Tamás,
mindig visszahívta,

mert bűn nélkül nincs feloldozás,
pedig utánunk született, nem látott bennünk soha.

Op. 43.

– Teremtő mesterek vagyunk, ismeretlenek?

Nekünk se marad több. Így jobban hiányzik a szép?
Töredékektől, másolatoktól kapjuk vissza,
amit mi adtunk előre, a tökéletesség

kufárai, másnak. De egyszer a fény odalép
minden anonim glóriához, tudja, ki issza
föl a kő dicsőségét, ki lesz a kezdet és vég,

segítségével valahogy rátalálunk arra
a kézre, amelyik vésővel márványt simogat,
tárgyak után minket emel magához, kivonat
igazságok helyett a kíméletlen Kasszandra

terít le, hogy számon kérje, mért nincs nevünk, hacsak
meg nem kapjuk a gyíktól, az istentől, előttünk
járókat kell majd követnünk, magunkért, a bűnünk
erény lesz, mert óvjuk a minket nézők szemét,

akár a vak.

Emberhez keresünk tökéletes hasonmásokat.

– A hullótojástól az apoteózisig?

Sokféle bölcsességen túl
valami gravitációt
keresnék, bizalom híján
majdnem vagy mégsem emberit.

Rátapadva szent akaratra, isten.

Némább maradnék mindennél,
közeledő kezed elől,
ha látnám, sose térnék ki,
érezem benned az emberit.

Kő vagyok, te mégis engem igézel.

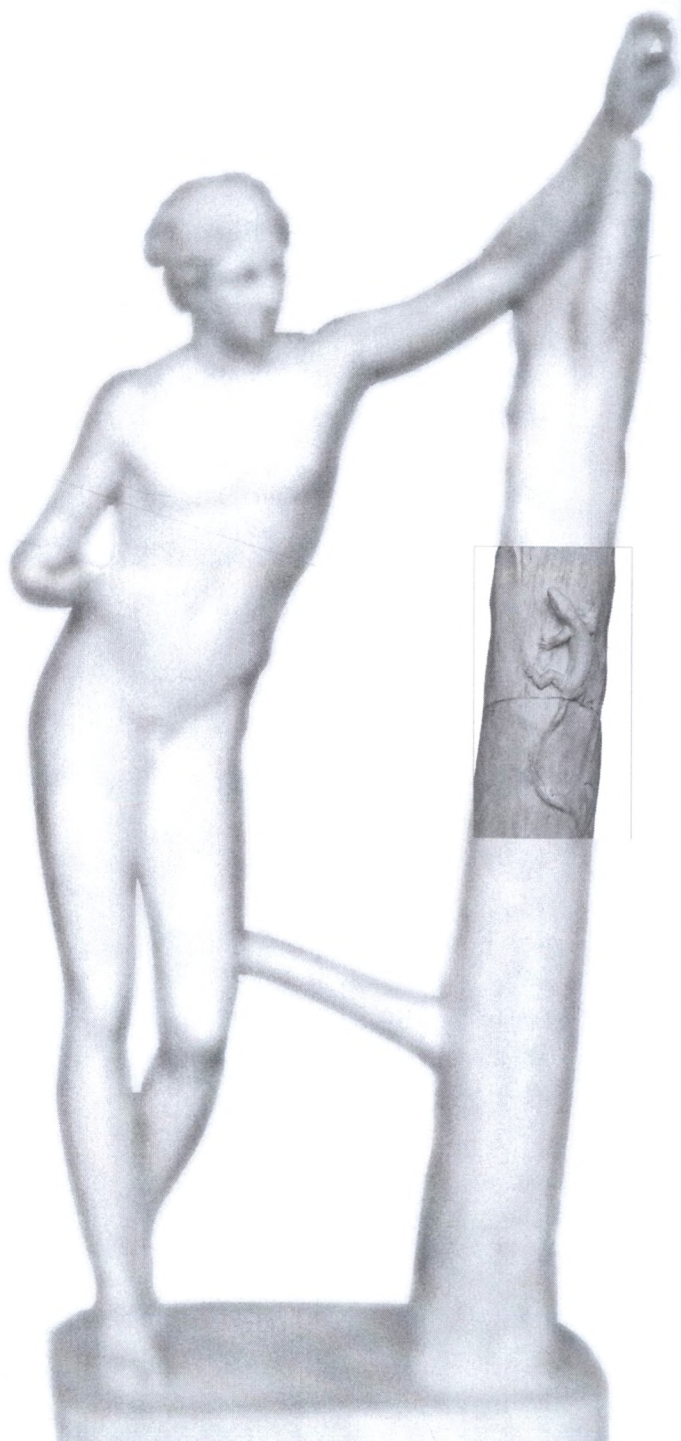
Tűrnék, de nem támadsz. Nincs fény.
Neked a szünnap este rossz.
A villanyt ma lekapcsolták.

Rám vigyázol? És csak az éj szemével?

Reggel megint cirkusz. Jönnek.
A tömegek. Kevés a szép?
A kettőnk erejét kapják.

Mint azonos pólusok, mi úgy tesszük
teljessé a távolságot, hogy éljen.

Op. $\pm \infty$

Úgy vesznél a végtelenbe,
hogy a törvényed ittmarad.
Nyomot keresnél, az enyémbe lépve
juthatsz vissza hozzám, már nem vagy magad.

Együtt porladunk. A békét
mi zárjuk a szemek mögé.
Mozdulatlanságunk örök, sosem két
út, egy visz a semmi és a lét közé.

Érzed, ahogy én, a mítosz
kevés a hazug önvallomásokig.
Nemes szívű kő, a pátosz
nélküli valóság embertől alig
különböztet meg, a kozmosz
bár megkegyelmez neked, de csak amíg

életben hagyod a gyíkot.
Könyörület meg a tétován balek
etika adhatna sípot,
lantot a kezedbe. Nincs? Minek. Hiszek
a jellemedben. Nem alkot
időtlen időt a tér, ahol rád nézhetek?

Nem irigyeljük egymást. Mert a lélek
reprodukciója vagy te is, az ész
zabigyereke. Ha félek,
mint a megjátszottan merész,

a haláltól, mikor majd elenyésznék,
engesztelődj velem. Helyettem, tudom,
csillag beszél, hamueszmék
világában is lesz a számodra irgalom.

Akkor és mindig tekints engem a magadénak.

Mi a költészet? Keresni és megtalálni a szépséget ott, ahol a képzelet sem tudná. Keresni és megtalálni a békét – mások életét – ott, ahol a hús-vér ember sem tudná.

És íme. Van két kőalak. Léteznek, de lételemük a vadászszenvedély mégsem uralja őket.

Emberszámba veszik egymást. Ez a béke?

Ez a költészet?

9 789632 273198

ISBN 978 963 227 319 8

Ár: 1990 Ft